

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY

Mgr. Martin Baxa

člen Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu
předseda Podvýboru pro kulturu

V Praze, dne 30. 4. 2020

Vážený pane ministře,

dovoluji mi Vám nejprve poděkovat za to, že se v aktuální nelehké situaci věnujete kompenzacím směřujícím do oblasti kultury, a vyjádřit této Vaší činnosti podporu. Celá kulturní sféra byla a bude následky omezujících opatření těžce zasažena, a to včetně všech profesí s ní spjatých.

S plným vědomím toho, že v počátcích krize se pozornost vlády jako celku nutně soustředila na odlišné úkoly související zejména s ochranou zdraví obyvatelstva a zdravotního systému, se na Vás však nyní obracím s naléhavou výzvou k podpoře segmentu, který zatím zůstává v pozadí vládního zájmu, přestože jeho význam je nesporný a škody, které mu hrozí, jsou nezanedbatelné.

Český knižní trh má v běžném roce obrát 8,3 miliardy Kč, je jediným odvětvím kultury, které je rozpočtově aktivní a odvede do státního rozpočtu více než miliardu Kč. Současný optimistický předpoklad poklesu trhu za celý rok činí 30 %. Dosavadní vládní podpora tento politováníhodný stav neřeší. Knihupectví budou v současných podmínkách jen těžko získávat prostředky na odložené nájmy či případné úvěry. Ani posílení grantového systému nepřinese pozorovatelnou změnu, neboť granty tvoří jenom nepatrný zlomek knižního trhu.

V této chvíli je třeba udržet knižní trh, který je na rozdíl od ostatních odvětví kultury z 99,5 % závislý na tržbách, jako funkční celek. V opačném případě hrozí, že dojde k dramatickému poklesu počtu vydávaných knih se zřejmým finančním dopadem na autory, překladatele, redaktory, grafiky a další. Druhotná platební neschopnost bude likvidační i pro nakladatele a distributory. Ohroženy jsou tisíce pracovních pozic přímo a řádově ještě vyšší jsou počty zasažených externích spolupracovníků.

Chci v této situaci důrazně varovat před ponecháním knihkupců a nakladatelů svému osudu. Vzhledem ke specifikům v oboru (finanční toky, lokace knihkupectví spojená s vysokým nájemným, logistická náročnost, úvazky snížené již nyní na minimum) je újma, která jim hrozí, bez pomoci státu neodvratná. Neznamená to ovšem, že dopadne pouze na ně samotné a jejich spolupracovníky. Nehmotná újma, která bude následovat, se totiž dotkne nás všech. Při nečinnosti vlády se dá v budoucnu v přímé souvislosti s událostmi předchozích týdnů očekávat výrazný pokles počtu a kvality vydávaných knih, nastartování bludného kruhu zvyšování jejich cen a postupné mizení mnohých knihkupectví a nakladatelství, jejichž existenci ve veřejném prostoru dnes poněkud neodůvodněně

považujeme za samozřejmou. Dlouhodobé následky na čtenářskou gramotnost není těžké si domyslet.

Dovoluji si Vás proto, vážený pane ministře, vyzvat k jednorázové pomoci českému knižnímu trhu pro rok 2020 ve výši 500 milionů Kč, jako odškodnění za ekonomický dopad vládních opatření. Domnívám se, že toto rozhodnutí je ze všech výše uvedených důvodů nevyhnutelné, máme-li zachovat knižní trh, tak jak jsme jej doposud znali, a nepřijít o bohatství, které dobré a dostupné knihy v rukou čtenářů představují pro kultivovanou zem.

Bylo by omylem předpokládat, že záchrana knižního trhu je neurgentní položkou, která může počkat na lepší časy. Nepočká. A pokud počká, zjistíme posléze, že se nachází ve stavu, kterému pravděpodobně ani sebelepší podpora již nepomůže vrátit se do výchozích pozic.

Vážený pane ministře, věřím, že tato výzva u Vás nalezne odezvu a poskytnutí finanční kompenzace se stane východiskem pro včasné řešení hrozící krize na knižním trhu.

S úctou

Martin Baxa

Vážený pan
PhDr. Lubomír Zaorálek
ministr kultury
Ministerstvo kultury
Maltézské nám. 471/1
Praha